

Dialog, nikoli monolog

„Do roku 1945 znamenalo evropské myšlení více méně koloniální myšlení. Jsem přesvědčen, že nyní bychom se měli ptát národů v Africe, Jižní Americe, [...] a v Asii, co si myslí oni. Vždycky jsme si byli přehnaně jisti svými filozofiemi. Nyní si my Evropané potřebujeme přenastavit způsob našeho myšlení,“ řekl Heinrich Böll v rádiu Saarland v roce 1984, při příležitosti prvních přímých voleb do Evropského parlamentu.

Střet zájmů mezi bývalými koloniálními zeměmi a Evropskou unií je obzvláště znatelný v otázce celosvětového zemědělského obchodu. Proto jsme navázali na myšlenky Heinricha Bölla v projektu «EcoFair Trade Dialogue». Nechceme dělat nic bez vědomí lidí, ale chceme s nimi navázat dialog. Z tohoto důvodu se konají od roku 2005 na všech kontinentech regionální konzultace, do nichž se zapojují vědecké ústavy a organizace zastupující drobné zemědělce a skupiny, které nevlastní půdu. Společně jsme vyvinuli strategie k zaměření zemědělského obchodu na cíle v oblasti lidských práv, ekologické udržitelnosti a potravinové suverenity. Aby tyto strategie byly uvedeny do praxe, potřebujeme pro ně získat evropskou veřejnost a její politické představitele.

Další informace a kontakt:
www.ecofair-trade.org

 HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG

 glopolis

 MISEREOR
IHR HILFSWERK

**ZISKY STOUPAJÍ,
LIDÉ MAJÍ HLAD:
ZEMĚDĚLSKÁ OBCHODNÍ
POLITIKA EU**

Tento dokument vznikl s finančním příspěvkem Evropské unie a vyjadřuje názory Glopolis, Heinrich Boell Stiftung a Misereor, které v žádném případě nemohou být považovány za oficiální postoj Evropské unie.

Náš přístup

Zemědělství je více než hospodářské odvětví. Nejen že produkuje potraviny a další zdroje, ale vytváří také pracovní místa, chrání ekosystémy a pečuje o ně, tvoří základ ekonomik a kultur ve venkovských oblastech. Na celosvětovém trhu se zemědělskými výrobky multifunkční důležitost zemědělství nic neznamená. Vše, na čem záleží, jsou obchodní bilance a očekávaný zisk. Společně s našimi vyslanci z Burkiny Faso, Indie, Keni a Filipín chceme informovat veřejnost a zákonodárce v EU o šokujících dopadech obchodních dohod a zemědělské politiky EU na chudé země a ukázat jim alternativy.

„Ecofair Trade Dialogue“

Celosvětový obchod se zemědělskými výrobky zaznamenává rok od roku nové rekordy. „Rozvoj zámořských trhů je pro ekonomiku EU klíčovým faktorem,“ tvrdí Evropská komise. Důvodem je to, že evropský zemědělský trh je nasycený a evropští farmáři již mnoho let produkují přebytky, především mléka a masa. Komise i evropští zemědělci proto zastávají názor, že tímto zvýšeným vývozem přispívají k celosvětové potravinové bezpečnosti. Misereor, Heinrich Böll Stiftung a Glopolis odmítají toto tvrzení, stejně jako jejich partnerské organizace v rozvojových zemích. Opak je pravdou: Zemědělský vývoz ničí v cílových zemích životní drobných zemědělců a pracovníků v zemědělství, kteří nemohou konkurovat levným dovozům.

FAKTA A ČÍSLA

Počet obyvatel	501 miliónů
Počet zaměstnaných v zemědělském odvětví	11,2 miliónů
Zemědělský dovoz	84 miliard euro (koření, káva, čaj, kakao, tropické ovoce, palmový olej, krmivo pro zvířata)
Zemědělský vývoz	90 miliard euro (masné a mléčné výrobky)
Procento podvyživeného obyvatelstva	oficiální údaje nejsou k dispozici
Průměrná očekávaná délka života	80 let

Je nejvyšší čas

Již od osmdesátých let dvacátého století vyvíjejí mezinárodní organizace tlak na jednotlivé vlády v rozvojovém světě, aby omezily dotace do zemědělství a otevřely své trhy pro dovoz potravin. Od té doby levné dovozy – včetně těch z EU – vytlačily mnoho farmářů z trhu. Stále více zemědělců přestává v tomto sektoru pracovat a stěhuje se do chudinských čtvrtí velkoměst. V důsledku poklesu zemědělské produkce se mnoho zemí chytlo do pastí nebezpečné závislosti na dovozu potravin. Když ceny komodit na světových trzích v roce 2008 prudce vyletěly nahoru, staly se tyto dovozy často cenově nedosažitelné. Důsledek: v roce 2009 vzrostl počet chronicky podvyživených o 150 miliónů na více než miliardu lidí – na nejvyšší úroveň v historii. A konec této hladové krize je v nedohlednu. EU chce dál zvýšit zemědělský vývoz pomocí obchodních dohod a to – jako vždy – pomocí dotací. Požadujeme ukončení této politiky, která žene stále víc lidí k bankrotu, hladu a chudobě.

Naše požadavky

Trvale udržitelné zemědělství a potravinová suverenita jsou našimi alternativami k průmyslové, na vývoz zaměřené zemědělské politice EU. Sdílíme tento názor s mnoha organizacemi drobných zemědělců a se zemědělskými odborníky z rozvojových zemí, kteří dávají přednost ekologicky zdravému, regionálně založenému a drobnému zemědělství. K dosažení tohoto cíle se zemědělská politika EU musí změnit. Prostředky veřejných rozpočtů do zemědělství jsou vítány, pokud nevedou k exportnímu dumpingu. Zemědělská politika musí být až na druhém místě za společenskými zájmy, lidskými právy a životním prostředím. Proto je pro země, kam míří vývoz z EU, životně důležité, aby si znovu vydobily „politický prostor“ k uvalení dovozních daní na zemědělské výrobky dle svého uvážení. Je zcela nezbytné, aby práva spojená s půdou byla chráněna a posílena a aby drobným farmářům byl zabezpečen přístup k vodě a lokálně vhodnému osivu. Zemědělské zdroje zde nejsou proto, aby se využívaly jako náhrada benzínu do aut, a úrodná půda zde není pro burzovní trh. Jsou tu proto, aby zajistily potravu pro rostoucí světovou populaci.

Rámeček: Obchodní dohody EU jako ústřední bod projektu

Dohoda o ekonomickém partnerství/ Economic Partnership Agreement, EPA (EU se 78 státy ve Skupině států Afriky, Karibiku a Pacifiku - African, Caribbean and Pacific Group, ACP - včetně Keni a Burkiny Faso)

Dohoda o volném obchodu mezi EU a Indií

Dohoda o volném obchodu mezi EU a státy ASEAN (včetně Filipín)

Navíc: reforma společné zemědělské politiky EU, která mimo jiné stanoví limity pro vývozní dotace.